

Slachterij Hilckmann. Het bedrijf sloot begin dit jaar en is verwikkeld in een langdurig juridisch gevecht.
FOTO MATHIJS HANEN-KAMP

Door onze medewerker
Jorg Leijten

Natuurlijk waren we van plan te verhuizen! Je laat je levenswerk toch niet zomaar ten onder gaan? Het was onze passie en die is nu weg." Dominique Hilckmann (44) veert halverwege het gesprek op en klinkt plots fel en verbitterd. De directie van vleeshandel Hilckmann en slachthuis Nijmegen heeft het echt zo niet gewild, bezweert ze. „Als de zaken financieel niet zo snel waren verslechterd, werd nu op korte termijn begonnen met het uitvoeren van de bouwplannen voor een nieuw slachterij in Brabant.”

En dan had waarschijnlijk niemand het nu gehad over de vele miljoenen die de gemeente Nijmegen aan het bedrijf heeft betaald om de verhuizing mede mogelijk te maken, is wat ze wil zeggen.

Zijn het krokodillentranchen van een familie die nog één financiële klapper wilde maken met een al jarenlang verlieslatend bedrijf of woorden van een directeur die het slachtoffer is geworden van een politiek spel?

Nijmegen betaalde vorig jaar een voorschot van 21 miljoen euro – op in totaal 27,6 miljoen euro – om de slachterij uit te kopen, een verhuizing financieel te ondersteunen en er vooral voor te zorgen dat 350 werknemers (110 in vaste dienst, 240 aan flexibele inhuur) hun baan behouden. Van de verplaatsing komt echter niets terecht en begin dit jaar besloten de directieuren, de zussen Dominique en Kathelijne Hilckmann (37), met het bedrijf te stoppen. Gevolg: de werknemers op straat en de gemeente die miljoenen kwijt is. Nijmegen

En ineens waren de miljoenen verdwenen

Slachthuis

De gemeente Nijmegen betaalde 21 miljoen euro voor de uitkoop en verhuizing van slachterij Hilckmann. Geheel onverwachts stopte het bedrijf en was het geld weg. De directie wil nu „de feiten van fabels scheiden”.

eist het geld in een bodemprocedure terug.

De familie Hilckmann zelf deed er, nadat ze in februari besloot de vleeshandel en de slachterij te beëindigen, maandenlang het zwijgen toe. In Nijmegen denken velen inmiddels dat het slachthuis de boel bewust heeft bedrogen en er met gemeenschaps-geld vandoor is gegaan. Dominique Hilckmann wil samen met advocaat Sander Drijber nu wel vragen beantwoorden. „Om feiten en fabels te scheiden.”

Wat is er misgegaan tussen de zomers van 2015 en 2016? Op een van de warme zomerdagen in 2015 sissen op het bedrijventerrein van Hilckmann aan de Nijmeegse Waalhaven de barbecues. Met Braziliaanse sambadansersessen vierten personeel en directie dat de al jaren gewenste verhuizing naar het Brabantse Haps eindelijk kan doorgaan. Door de deal met de gemeente en de financiering van externe partijen moet er straks, zo'n vijftien kilometer verderop, voor ruim 60 miljoen euro een nieuw bedrijf verrijzen – „de modernste slachterij van Nederland”. En alle werknemers mogen mee, laat directeur Dominique Hilckmann hun weten.

Zomer 2016. Nijmegen en Hilckmann zijn in staat van oorlog. Het bedrijf kreeg naar eigen zeggen vorig najaar te maken met hoogoplopende verliezen doordat het niet meer naar China kon exporteren. Daardoor viel een belangrijk deel van de afzetmarkt weg. De gemeente voelt zich „belazerd” nu de verhuizing niet doorgaat en wil geld terugzien van Hilckmann. Geld dat er volgens de directeur niet meer is: opgegaan in de – toen nog – lopende bedrijfs-exploitatie. Nijmegen heeft daar bovendien helemaal geen recht op, meent het bedrijf. „Het ging puur om een vastgoedtransactie”, zegt Hilckmann.

De strijd is onttaard in een juridisch-
mod-

dergevecht, met op de teller inmiddels twee kort gedingen, en een bodemprocedure. Ook diende advocaat Drijber een tuchtklacht in bij de deken van de Orde van Advocaten tegen het kantoor dat de gemeente vertegenwoordigt vanwege „conflicterende belangen”. Een van de raads-mannen van de gemeente, Frank Delissen, trad volgens Drijber eerder op als vertegenwoordiger van Slachthuis Nijmegen.

De wortels van het conflict

De wortels van het conflict tussen de gemeente en Hilckmann liggen in 2004, toen Nijmegen besloot om in het Waalfront, in het westen van de stad, woningen te bouwen. De daar gevestigde bedrijven, zoals Honig, moesten daarvoor wijken. Het bestemmingsplan voor het gebied werd gewijzigd en besprekingen begonnen om de bedrijven uit te kopen.

Ook met Hilckmann. Verschillende malen begonnen gesprekken, even vaak werden die ook weer gestaakt. Hilckmann sloeg een eerste bod, zo'n tien jaar geleden gedaan, af. De slachterij voelde zich aan het lijntje gehouden. „We wilden investeren, maar zolang er geen reële prijs voor onze slachterij werd geboden, konden we niet vooruit.”

Nijmegen had echter geen haast. Toenmalig PvdA-wethouder Hannie Kunst (Economische Zaken) voerde volgens Hilckmann een „uitrookbeleid” en hoopte dat de verlieslatende slachterij vanzelf zou omvallen. De gebouwen zouden zo een-voudig in handen van de gemeente komen, zodat ze deze zou kunnen afbreken om er woningbouw te realiseren. Kunst ontkent dat scenario desgevraagd.

Dominique Hilckmann die in 2006, samen met haar zus Kathelijne, vader Franz (69) opvolgde in de directie van de onderneming, zag haar ambitieuze plannen voor een nieuwe, moderne slachterij naar eigen zeggen steeds gedwarsboomd. De onzekerheid over de toekomst van het bedrijf was funest voor grote investeringen. Bovendien draaide de slachterij jaren op rij met verlies. „We wisten dat we weg moesten op de huidige locatie en wilden wel investeringen doen, maar dan graag op een nieuwe plek waar je zo'n financieel risico wel durft te nemen.”

Het idee van de gemeente om het 'probleem' Hilckmann zichzelf te laten oplossen kreeg in 2014 een knauw. De Raad van State bepaalde in dat jaar, in een door de slachterij aangespannen zaak, dat Nijmegen het bedrijf of moest uitkopen of het terrein de bestemming 'industriële activiteit' moest laten behouden.

Het nieuw aangetreden linkse college (SP, PvdA, GroenLinks, Nijmeegse Fractie) wilde de slepende kwestie eindelijk oplossen. Wethouder Bert Velthuis (Stedelijke Ontwikkeling, SP) kwam vlak voor de zomer van 2015 tot een akkoord met de directie van het slachthuis.

De gemeente nam voor 27,6 miljoen euro de bedrijfsgebouwen van Hilckmann over. De betaling geschiedde in twee termijnen. Het eerste deel van 21 miljoen euro werd op 31 juli 2015 overgemaakt; de resterende 6,6 miljoen zou volgen wanneer het bedrijf daadwerkelijk was verhuisd. Samen met financiering van ING en BOM Capital – ter hoogte van 34 miljoen euro moest met het geld een moderne slachterij in Haps gestalte krijgen.

Een degelijk financieringsplan was voor wethouder Velthuis een belangrijke voorwaarde voor deelname. De deal kon vol-

gens hem alleen doorgaan als er voldoende geld was om de verhuizing te bekostigen. Bericht daarover kwam op 28 juli 2015: Hilckmann meldde aan de notaris dat er een akkoord was met kredietverstrekkers.

Op verzoek van de gemeente werd in de overeenkomst ook een werkgelegenheids-garantie opgenomen. Het slachthuis stemde daarmee in. „Het college wilde dit verhaal politiek kunnen verkopen”, zegt advocaat Sander Drijber. „De directie ging natuurlijk akkoord. Zij wilde graag de activiteiten voortzetten. Het was pas echt verdacht geweest als ze dit verzoek hadden geweigerd.”

Van die prestatie kwam niets terecht. Begin dit jaar, op 25 februari, sprak Dominique Hilckmann haar personeel opnieuw toe, ditmaal in tranen: „Over twee dagen worden de laatste varkens geslacht. Jullie

moeten op zoek naar een nieuwe baan.” De reden: het bedrijf kon de oplopende verliezen niet langer goedmaken met de verwachte toekomstige winsten.

De contracten van het personeel werden opgezegd. Onderhandelingen over een sociaal plan liepen echter al snel stuk. Vakbond FNV eist volgens Hilckmann „onredelijk hoge vergoedingen”. De FNV stelt op haar beurt dat de slachterij weinig moeite deed tot een akkoord te komen.

De laatste vijftien personeelsleden vertrekken per half augustus uit het bedrijf, wanneer hun contractuele opzegtermijn afloopt. Volgens de FNV zijn de lonen doorbetaald door Hilckmann, maar heeft de directie de uitkering van transitievergoedingen, wettelijke overgangsgelden voor werknemers die twee jaar of langer in dienst waren, opgeschort. Een Arnhemse

rechtbank bepaalde onlangs in een kort geding dat de directie mogelijk aansprakelijk is voor de door de gemeente geleden verliezen. De 21 miljoen euro mogen niet gebruikt worden voor afwikkeling van de bedrijfsbeëindiging en daar zou nu mogelijk toch sprake van zijn.

Het probleem China

Volgens de directeur ligt de kern van Hilckmanns problemen bij het wegvallen van toegang tot de Chinese markt. „Jarenlang exporteerden we via Hongkong, maar die route werd afgesneden. De Chinese overheid is zelf meer bedrijven toe gaan laten, waardoor het minder varkensvlees afnam via Hongkong. Een exportvergunning naar China kregen we echter niet, onder meer vanwege hygiëne-regels. Er werden meerdere soorten vlees geslacht onder één dak en volgens de Chinezen kon dat niet.”

Concurrenten gingen de Chinese markt op, Hilckmann bleef wachten. „Na de zomer van 2015 steeg de vraag in Azië enorm. De inkoopprijs van een varken steeg mee. Concurrenten konden dat betalen omdat er meer inkomsten uit China tegenoverstonden en wij moesten wel mee.” „De binnenlandse varkensproductie liep vanaf half 2015 in China sterk terug”, stelt Albert Vernooij, sectoranalist bij de Rabobank. „Voor Europese slachterijen was dit gunstig, want ze konden flinke inkomsten behalen. Als je een vergunning had tenminste.”

Daar kwam nog eens bij dat er in China veel meer van een varken wordt geconsumeerd dan in Europa, zoals oren en poten, zegt Vernooij. „Een slachterij die naar dat land exporteert kan tussen de 12 en 15 »

Over twee dagen worden de laatste varkens geslacht. Jullie moeten op zoek naar een andere baan

Dominique Hilckmann